

egyres törvényeknek a 2010/18/EU irányelv átültetése érdekében a szülői szabadság kötelező megosztásához szükséges módosításáról

1. §

A Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény 138. §-a a következő (5b) bekezdéssel egészül ki:

„(5b) Az (5) bekezdés a) pontja szerinti, a gyermek otthoni gondozása céljából igénybe vett fizetés nélküli szabadság egymás közötti megosztásáról a szülők szabadon rendelkeznek, azonban a rendelkezés joga nem gyakorolható úgy, hogy a gyermek otthoni gondozását ugyanazon szülő a gyermek születésétől annak hároméves koráig – ha a gyermek gondozására egészségügyi okból a másik szülő nem alkalmatlan és a szülői felügyeleti joga mindkettőjüknek fennáll – harmincöt hónapnál tovább végzi.”

2. §

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 21. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A gyermek harmadik életévének betöltéséig egy hónap jogosultsági idő tekintetében a gyermekgondozási segély csak abban az esetben vehető igénybe, ha a gyermek születésétől a harmadik életévé betöltéséig terjedő időszakban az (1) bekezdés szerinti feltételeknek – ha szülői felügyeleti joga fennáll és a gyermek gondozására egészségügyi okból nem alkalmatlan – a másik, e feltétel vizsgálatakor a jogosultsági idő fennmaradó részében figyelembe nem vett szülő felel meg.”

3. §

A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 128. §-a a következő szöveggel lép hatályba:

„128. § (1) A munkavállaló gyermeke harmadik életévé betöltéséig – a gyermek gondozása céljából – fizetés nélküli szabadságra jogosult, amelyet a munkavállaló kérésének megfelelő időpontban kell kiadni.
(2) Az (1) bekezdés szerinti fizetés nélküli szabadság egymás közötti megosztásáról a szülők szabadon rendelkeznek, azonban a rendelkezés joga nem gyakorolható úgy, hogy a gyermek otthoni gondozását ugyanazon szülő a gyermek születésétől annak hároméves koráig – ha a gyermek gondozására egészségügyi okból a másik szülő nem alkalmatlan és a szülői felügyeleti joga mindkettőjüknek fennáll – harmincöt hónapnál tovább végzi.”

4. §

E törvény a kihirdetését követő hetedik hónap első napján lép hatályba.

5. §

E törvény a BUSINESSEUROPE, az UEAPME, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról kötött, felülvizsgált keretmegállapodás végrehajtásáról és a 96/34/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. március 8-i 2010/18/EU tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

INDOKOLÁS

egyes törvényeknek a 2010/18/EU irányelv átültetése érdekében a szülői szabadság kötelező megosztásához szükséges módosításáról

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A törvényjavaslat célja a BUSINESSEUROPE, az UEAPME, a CEEP és az ESZSZ által a szülői szabadságról kötött, felülvizsgált keretmegállapodás végrehajtásáról és a 96/34/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. március 8-i 2010/18/EU tanácsi irányelv átültetése. Az átültetés határideje 2012. március 8., azzal, hogy az átültetés során különös nehézségekbe ütköző vagy azt kollektív szerződések útján megvalósítani kívánó tagállamok további egyéves türelmi időt kaptak. megítélésem szerint ilyen különös nehézségek Magyarország esetében nem állnak fenn: az általam javasolt módon az irányelvnek (és vele a keretmegállapodásnak) megfelelő jogosultsági szabályok különösebb megrázkódtatás nélkül kialakíthatóak lennének.

Az irányelv mellékletét képező keretmegállapodás 2. szakasza „Szülői szabadság” cím alatt a következőket mondja ki:

„1. Ez a megállapodás gyermek születése, illetve örökbefogadása esetén alanyi jogot keletkeztet a férfi és a női munkavállalóknak szülői szabadság igénybevételére, hogy a gyermeket egy adott életkorig, de legfeljebb 8 éves koráig gondozhassák. A részletes szabályokat a tagállamok és/vagy a szociális partnerek határozzák meg.

2. A szabadság időtartama legalább négy hónap, és a férfiak és nők közötti esélyegyenlőség és egyenlő bánásmód előmozdítása érdekében általában véve át nem ruházható módon kell biztosítani. Annak ösztönzése céljából, hogy a szabadságot a két szülő egyenlőbb mértékben vegye igénybe, a négy hónap közül legalább egy nem ruházható át. Az át nem ruházható időszak alkalmazásának módját jogszabályok és/vagy kollektív szerződések útján nemzeti szinten határozzák meg, figyelembe véve a tagállamokban a szabadságra vonatkozóan jelenleg hatályos szabályozásokat.”

A rendelkezés célja, hogy a nők és a férfiak közötti egyenlőbb tehermegosztás érdekében reagáljon arra a helyzetre, hogy azokban az országokban, ahol a szülői szabadság a család egészének jogosultsága vagy (mint Magyarországon) a szülők egyéni joga ugyan, de annak felhasználásáról szabadon állapodhatnak meg, ténylegesen a nők joga és kötelessége a szülői szabadság igénybe vétele. A keretmegállapodás célkitűzése minimális, lényegében csak az apai szülői szabadság intézményének megismertetésére alkalmas előrelépést feltételezne csak a területen: egyetlen hónapnyi olyan szabadságot – az európai minimumban mostantól 2x4, nálunk összesen 36 hónapnyi szabadságból –, amit csak az apa vehet igénybe. Ez elvileg számos módon biztosítható lenne (akár a szülési szabadság apának járó párjának bevezetésével, akár gyermek születésekor járó pótszabadság átalakításával és kiterjesztésével, vagy a fizetés nélküli szabadság és a gyes időtartamának növelésével); ezek többsége azonban vagy a munkáltatóknak vagy a költségvetésnek jelentene jelentős többletterhet. A jelenlegi lehetőségekkel számot vetve javaslom a gyermek hároméves koráig igénybe vehető fizetés nélküli szabadság, illetve az ugyanaddig az időpontig járó gyermekgondozási segély egy-egy hónapjának átruházhatatlanná tételét.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. és 3. §-okhoz

A javaslat a még hatályos és az új Munka Törvénykönyvében egyaránt rögzíti a szülőket megillető fizetés nélküli szabadság megosztásáról való rendelkezés új korlátjaként azt, hogy a gyermek hároméves koráig terjedő időtartamból legalább egy-egy hónapot mind a két szülőnek a gyermek gondozásával kell töltenie. Ebből az következik, hogy a gyermek harmadik életévének betöltéséig teljes egészében csak akkor tölthető ki a fizetés nélküli szabadság, ha egyszülős a család vagy a másik szülő egészségügyi okból nem képes gondozni a gyermeket. Minden más esetben lennie kell legalább egy hónapnak, amit a másik szülő tölt a gyermekkel (akár szintén szabadságon, akár keresőképtelenként, munkanélkülként vagy bármely más módon).

A 2. §-hoz

A javaslat a kötelező megosztást segítő családtámogatási intézkedésként egyhavi gyermekgondozási segély tekintetében előírja, hogy az csak akkor fizethető ki, ha a gyermekgondozási segélyhez kapcsolt inaktivitási feltételnek (a gyermek első életévében keresőtevékenység hiánya, a második és a harmadik életévben legfeljebb heti 30 órás részmunkaidős foglalkoztatás) a gyermek első három életévében egy hónapon keresztül a másik szülő felel meg. Ebből az is következik természetesen, hogy ilyen jogosultsági hónap hiányában egyhavi ellátás elvész az érintett család számára.

A 4. §-hoz

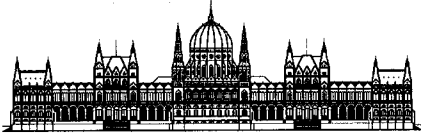
Hatályba léptető rendelkezés. A törvény hatálybalépéséhez hosszabb, féléves felkészülési időt javaslok ugyan, ám – minthogy lényegében az utolsó havi gyermekgondozási segély összegét veszítheti csak el az a család, ahol a másik szülő nem hajlandó a kötelező megosztásban közreműködni – nincs alkotmányos kényszer ennél is hosszabb, például csak a hatálybalépést követően született gyermekek esetében történő alkalmazást megengedő átmenetre, ráadásul a módosítás a fizetés nélküli szabadság, illetve a családtámogatási ellátás jelenlegi jogosultjai számára kifejezetten kedvező.

Az 5. §-hoz

Jogharmonizációs klauzula.

Budapest, 2012. március 7.

Ertsey Katalin
LMP

ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐ

Törvényjavaslat kezdeményezése

Dr. Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr!

A Házszabály 85. § (2) bekezdése alapján mellékelten benyújtom **egyes törvényeknek a 2010/18/EU irányelv átültetése érdekében a szülői szabadság kötelező megosztásához szükséges módosításáról** szóló törvényjavaslatot.

Budapest, 2012. március 7.

Ertsey Katalin
LMP